

I el senyor Uixer caigué

Quim Miracle Romeu

Conte presentat en el 15è Premi de
narrativa curta per Internet TINET

Tinet
www.tinet.cat

Quan en J. Uixer, dels Uixer de tota la vida, caigué aquella infausta vesprada de desembre alguna cosa es trencà del tot en l'esdevenir de la seva anodina i monòtona vida. Res no tornà a ser igual en l'existència del professor: del col·legi a casa i de casa al col·legi, I això que cal dir que la seva llar era la residència dels docents i que aquesta tenia la seu en una ala adjacent de l'enorme edifici neogòtic on també hi havia el Nostra Senyora del Perpetu Socors. Per a ell, doncs, com sempre deia amb una mitja rialla de satisfacció -o de resignació- tot quedava a casa!

El succés va ocórrer en l'estrena de l'obra que els alumnes d'últim curs feien en el marc del Festival d'Hivern de l'escola, que com cada any se celebrava tradicionalment els dies previs a les vacances de Nadal. Contràriament al que caldria pensar, el Festival era una fita que tota l'escola esperava amb candeletes, inclosos els alumnes. Eren dies d'esbarjo i sana diversió que constituïen el preludi d'unes merescudes vacances que tothom passaria amb els seus, lluny dels amics i companys escolars. Tothom excepte el professor.

Aquell any es representava l'adaptació teatral de diversos contes del seu escriptor favorit. Ell mateix, en J. Uixer, insigne expert en literatura del romanticisme i lletraferit de pedra picada, no sols n'havia triat els textos i els havia adaptat sinó que s'havia atrevit a fer-hi el més difícil i laboriós com era bastir un fil conductor que cosís i dotés d'unitat narrativa els cèlebres relats independents del seu estimat contista. En J. Uixer, doncs, tenia motius per estar més que content: representaria relats del seu admirat escriptor i ho faria fent-se conèixer com a adaptador o –més immodestament- com a co-autor fins i

tot. No cal dir que el nivell de la seva autoestima estava pels núvols, orgullós i pagat d'ell mateix com estava en tractar de tu a tu l'ànima de l'immortal poeta americà. No podia imaginar-se felicitat més gran. Senzillament, no n'era capaç, i tampoc -confessem-ho!- no ho volia fer.

El dia de l'estrena la seva satisfacció era absoluta. Els alumnes, de forma inesperada i sorprenent, havien assajat l'obra amb un afany que fins i tot ultrapassava les millors expectatives i il·lusions que es pogués ell imaginar. No només això, sinó que també s'havien afanyat fora mesura en l'elaboració dels decorats, vestuari i resta de l'atrezzo. Fins i tot havien ajudat a muntar l'envelat que havia de protegir la representació de l'inclement cru desembre.

La vesprada de la representació tot anava com una seda. Res era millorable. La funció es trobava al seu zenit, al seu punt més àlgid, amb el públic lliurat de cos i ànima a uns joves actors amateurs que, tocats per les muses, senzillament bordaven l'obra com si no haguessin fet res més en sa vida que actuar com uns àngels inspirats.

Tot i això, el Sr. Uixer no podia evitar el neguit dels nervis traïdors. Anava d'una banda a l'altra, frenètic, només desitjant que l'obra acabés tal com estava anant, perfecta i sublim, només anhelant que ja hagués passat tot i que l'èxit temporal i efímer de llavors esdevingués definitiu i etern amb la fi de l'obra.

Cal dir que abans de caure, però, ja havia sentit un impuls quasi irresistible de fer el que no devia. S'havia estat mirant una bona estona aquelles cordes que semblava que havien d'estar més tenses i ben lligades, i se li havia passat pel cap atansar-s'hi i tibar-les, fins que el seu

raciocini s'imposà, capacitat i entengué que tot estava com havia d'estar, que no calia preocupar-se, que potser -segurament!- les seves percepcions eren fruit de l'ansietat que patia, que no havia d'intervenir-hi per res perquè l'obra rutllava de la millor manera possible: tot un èxit sense matisos ni peròs de cap mena. Tanmateix, els nervis irracionals, com si d'un emissari del dimoniet de la perversitat es tractés, l'empenyien a ficar-hi cullerada. Havia de fer alguna cosa, no podia estar-se quiet. Senzillament no podia. Afortunadament, uns aplaudiments espontanis del públic el contingueren de moment i reemplaçaren, per un instant, l'ansietat per una bafarada d'orgull mal dissimulat.

Tot i així, incapaç com era de contindre's, malgrat saber que l'èxit estava assegurat, començà a fer tombs entre la tramoia, les bambolines i els bastidors de l'envelat. Amunt i avall, avall i amunt. Frisant, trasbalsat i frenètic, perquè tot acabés d'una vegada i el seu goig pogués esdevenir immutable i definitiu.

En un dels seus passejos erràtics pels bastidors, ensopegà amb un cable amb tanta mala fortuna que forçà fins a fer-la saltar una de les politges principals del muntatge. I quan aquesta cedí amb ella ho feu tot el que en depenia, en una successió imparabile i demoníaca talment com un mecanisme de rellotgeria desfermat i infernal. Amorrat a terra, encara inconscient del que havia fet i del seu abast, adolorit pel cop de cap que s'havia donat en caure, sentí primer una remor creixent de cordam i escenografia que ben aviat anà acompanyada de cridòria i corredisses de gent esverada. Tot el muntatge s'estava plegant com un castell de cartes. I amb ell, la ficció, aguantada en l'aire per una tramoia de cordes i cables, s'afonava damunt els

pobres alumnes-actors enmig de l'astorament i espant general del públic, que cridava i cridava mentre s'atropellava buscant la sortida. En segons, doncs, els somnis de grandesa i d'immortalitat casolana s'havien esvaït com la boira en una matinada freda i clara de desembre en despuntar el sol. Quan el terrabastall cessà i els crits s'anaven apagant, el Sr. Uixer, adolorit en cos i ànima, cobert per l'estructura de cartró-pedra i el cordam de l'envelat que li havia caigut damunt, no pogué fer res més que demanar auxili perquè l'alliberessin de l'infern en què s'havia convertit la seva il·lusió.

Passats els primers moments de desconcert, i veient que ningú no havia pres mal –excepte el Sr. Uixer–, una relativa tranquil·litat s'ensenyorí a poc a poc de l'escena grotesca en què s'havia convertit el patí de l'escola. Alguns, fins i tot, començaven a trobar-li una vessant còmica a la situació, cosa que ajudà a distendre l'ambient general i a posar una mica les coses al seu lloc. Al cap i a la fi, no havia passat cap desgràcia irreparable. Ningú no havia resultat ferit greument. Això sí, el Festival aquell any s'havia ja acabat, i la majoria dels assistents optà per anar abandonant el col·legi en silenci i tornar cap a casa, entristits i incrèduls alhora per l'accident que se'ls havia abalançat a sobre com un allau de neu inesperat.

El Sr. Uixer –no cal que us ho digui– ni s'ho agafà amb filosofia ni pogué tornar a casa, perquè ell sí que havia pres mal. Mentre l'atenien de la commoció que semblava patir, no parava de fitar tothom per damunt de l'espatlla, com si, a part dels presents, algú més, invisible a la resta dels ulls, estigués rondant per la infermeria de l'internat on una diligent i improvisada infermera el cuidava.

Primer li semblà veure un gat negre que duia a la boca un cor bategant que deixà a terra mentre xisclava com un condemnat per acte seguit tornar-lo a agafar i desapareïxer. Després una parella curiosa i carnavalesca que només parlaven de vins amontillats mentre vagarejaven per la sala amb una torxa encesa. I aquests encara no s'havien esfumat que un boig irrompé cridant no-se-sap-què d'unes dents, de la seva dona reencarnada o de bajaranades semblants, tot rient histèricament mentre introduïa a la cambra una caixa oblonga que recordava vagament un taüt. I així successivament. Ara tot s'emboirava i s'entreveia un pèndul oscil·lant damunt d'un pou com tan aviat es desfeia en pols, més ràpid que la boira, un cadàver acabat de despertar del somni de la mort, com, de cop i volta, apareixia un simi amb un escarabat d'or a la mà que s'anava convertint en un bufó cortesà...

Esverat, el professor tancà els ulls i es repetí que això no podia ser, que encara no s'havia recuperat de la commoció i que quan tornés a obrir els ulls, la infermeria tornaria a estar com havia d'estar, amb ell, la infermera amateur i els visitants, principalment col·legues, aquests sí, entrant i sortint atrafegadament. Tots ells, però, coneguts i tots ells ben reals. I res de res de personatges literaris que, com si s'haguessin alliberat en trencar-se la representació i venir-se avall l'envelat que la contenia, pul·lulessin al seu lliure albir per la sala davant del malaguanyat co-autor teatral.

Quan tornà a obrir els ulls ja havien passat varies hores. Era sol a l'habitació. La píndola que li dona la infermera per als nervis havia fet el seu efecte i l'havia endormiscat en un somni irreal i poblat d'éssers fabulosos que ara

s'havien esvaït. Com és d'esperar aquesta explicació el satisféu completament i el tranquil·litzà pel que fa a la seva salut mental. Tanmateix, els sentiments de buidor, de derrota, d'extrema tristor causats per l'ensorrament de les seves il·lusions no l'abandonarien. Ni llavors, ni ara, ni mai més.

Quan entrà la infermera i li demanà permís per abandonar la sala i retirar-se a les seves habitacions aquesta hi consentí després de fer-li un ràpid reconeixement. Afeblit encara per les contusions, les emocions patides i per l'efecte de la pastilla, a poc a poc, sortí de l'edifici central i encarà la drecera que travessava el jardinet i el duria directament a l'ala dels docents estalviant-se de fer volta pels passadissos.

Un cop posà el peu al jardí veié la petita llacuna negra que s'estenia enmig dels dos edificis i on es reflectien les imatges invertides de joncs grisos, de troncs espectrals i de finestres com ulls buits... El cor se li parà de l'ensurt. Esparverat anà aixecant la vista de l'aigua pútrida per encarar, entre els gasos de putrefacció que la rodejaven i li conferien un aire de malenconia i d'aflicció, la casa que tenia davant d'ell amb els seus murs i torretes grises de pedra coberta de fongs i desolació. Amb un profund abatiment de l'ànima es fixà en la temuda fissura que esquerdava la casa des del teulat fins al terra i es perdia en les fosques aigües de la llacuna. La sensació d'erm espiritual, de desolació a l'ànima, de buidor metafísica s'emparà d'ell mentre tancava amb força els ulls com si així -innocent d'ell!- pogués esborrar el que veia.

Quan de nou tornà a obrir els ulls, enlloc d'aparèixer el jardinet mig abandonat i al fons la porta de l'ala on s'allotjava, va tornar a veure el paisatge de malson

recorrent amb l'afegitó que a l'altra banda de l'aigua fosca i pudenta hi eren tots, esperant-lo. Els que abans l'havien turmentat amb la seva sola presència a la infermeria, desfilant, ara s'estaven drets, immòbils, a banda i banda del pontet que salvava la llacuna negra, fent-li un passadís de benvinguda tot deixant-li lliure l'accés a la lúgubre porta de l'edifici tenebrós, la mateixa porta que abans havia estat la de la seva casa.

Els mirà un a un, mentre anava avançant. Ells li tornaren la mirada inexpressiva i absent. En sobrepassar-los i com si s'hagués alliberat finalment d'un gran pes, empenyé la portalada i hi entrà.

Durant la investigació, la infermera informà que l'última vegada que el veié fou a través del finestral i que llavors estava entrant a la residència dels docents. També digué que quan tancà la porta darrere d'ell li semblà sentir com un gran i ensordidor terrabastall, com el que fa una casa en esfondrar-se, en enfonsar-se per causa d'un terratrèmol que l'hagués esquerdat tota de dalt a baix. O potser foren imaginacions seves. El que sí que és cert és que ningú ha tornat a veure en J. Uixer després del dia de la seva caiguda.

Primera edició en ePUB i PDF: juny de 2012.

Aquest relat fou presentat en la 15a edició del Premi de narrativa curta per Internet TINET, inclòs dins el cartell de Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2011-2012 convocat per l'Ajuntament de Tarragona, Òmnium Cultural del Tarragonès i el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona, amb el patrocini de la Diputació de Tarragona.

Publicat a www.tinet.cat.

Distribució sota llicència "[Reconeixement – No Comercial – Sense Obra Derivada \(by-nc-nd\) 3.0 Espanya](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/)" de Creative Commons.

